

2. Закон України «Про запобігання корупції», Закон від 14.10.2014 № 1700-VII Електронний ресурс:// <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>
3. Електронний ресурс:// <http://www.5.ua/suspilstvo/Shokin-pidpysav-nakaz-pro-utvorennia-Spetsializovanoi-antykorupsiinoi-prokuratury-93765.html>

Маркіна А.С., студентка юридично психологічного факультету НАВС *Науковий керівник*: Пустовіт Ж. М., кандидат юридичних наук, доцент

Українська демократія сьогодні: проблеми і перспективи

Актуальність проблеми: За 25 століть існування демократичної традиції людство не знайшло кращої системи організації державної влади, кращого способу життєдіяльності суспільства, ніж демократія. Тому, безперечно, ця робота, ця тема, побудована на вивченні світового демократичного досвіду, є актуальною і корисною для політичної науки, особливо в контексті сучасних суспільних перетворень в Україні.

Така жадана демократія, про яку мріялось у 80-х, під прапором якої втілювалася одвічна мрія українського народу про власну державність на початку 90-х, яка вивела мільйони людей на майдани у 2004 р., сьогодні, по суті, стала заручницею політичних інтриг і нездатності держави впоратися з соціально-економічними труднощами перехідного періоду. Чому так сталося? Відповідь на це запитання криється в особливостях сучасної української демократії, а точніше - того формально-демократичного стану, у якому перебуває сьогодні українське суспільство. Насамперед це пов'язано із низьким рівнем політичної і правової культури не тільки населення, а й посадових осіб, державних службовців. Для нормального функціонування кожне суспільство повинно мати певний необхідний рівень політичної і правової культури громадян, що "поєднує соціальні ідеали, моральні та правові цінності з практично корисною діяльністю щодо втілення в життя законодавства".

Особливого значення набула проблема недовірливого ставлення населення до держави, що пов'язана з масштабною, навіть огульною критикою радянської тоталітарної держави, їх недоліків. Боротьба з тоталітарною державою призвела до спроби мінімізувати роль держави та обмежити її вплив на суспільство. Проте в умовах перехідного періоду розвитку особливо гостро існує потреба у підвищенні регулюючої, керівної ролі держави, в центрі якої є демократія, вміле державне управління, здатність забезпечити для всіх громадян гідне життя і вільний розвиток, захистити їх права і свободи в умовах вільного ринку. Тому стратегічна мета полягає не у скороченні ролі держави, а у поширенні її демократичного впливу, розвитку ефективного державного управління.

Сьогодні Україна потребує посилення державної влади, формування сильної демократичної держави, оскільки зараз ми маємо ще не досконалу, не

сильну державу, в якій значна частина проголошених у Конституції України положень поки що є формальними деклараціями та побажаннями і потребує детальнішого розкриття у відповідних законах.

По-перше, неухильне дотримання принципу розподілу влади за умов законодавчого забезпечення процесу узгодження дій виконавчої і законодавчої влади, здійснення ними своїх конституційних компетенцій, оскільки як демократія, так і демократичне врегулювання стають неможливими без права і належних законів. У будь-яких позаправових вимірах демократія веде до хаосу, сваволі та анархії, а самі закони, за умови відсутності демократичних інститутів чи неефективної їх діяльності, перетворюються на абстрактні гасла та політичні прокламації, як це сталося в Україні.

По-друге, більш чітко конституційне визначення того, якою ж врешті-решт є наша держава. Доки не буде узаконений цей важливий алгоритм її функціонування, про взаємодію та взаєморозуміння, як і про розмежування функцій між гілками влади годі буде й говорити. Всі ми не замислюючись проголошуємо, що президент у нас виконує функції гаранта Конституції, але, за великим рахунком, таким гарантом є тільки народ, волею якого вона визначається, який своєю участю у справах держави як суверен влади може виступити гарантом здійснення законів. А от гарантом виконання конституційних норм повинні виступати і президент, і інститути виконавчої, законодавчої та судової влади.

Також, оцінюючи можливості існування демократії в сучасних умовах розвитку України, крім інших засад, необхідно враховувати, що в будь-якому разі варто шукати фундаментальні цінності та ідеали у власній, українській політичній культурі. А, прямуючи за ідеалом, пам'ятати: не існує моделі демократії, придатної для будь-якого суспільства, а існують лише загальні принципи її функціонування.

Сьогодні ми переживаємо багато труднощів не через принципову несумісність демократичних ідеалів із національною політичною культурою та менталітетом, а через напівзаходи і спроби нав'язати відразу готову модель зрілої демократії, незважаючи на історичний досвід, умови і національну специфіку".

Таким чином, в цілому курс України на демократизацію, в принципі, відповідає світовим цивілізаційним процесам. Щодо особливостей побудови демократії в Україні, то можна виокремити наступні проблеми:

1) демократичні зміни розпочалися на тлі несформованості багатьох передумов переходу до демократії: в економіці, соціальній сфері, культурі, політиці;

2) структурованість за соціально-економічними, ідеологічними, етнічними, релігійними тощо відмінності у зовнішньополітичних орієнтаціях українського суспільства ускладнює побудову стабільної демократії;

3) драматизм ситуації посилює те, що Україні необхідно одночасно розв'язувати два складних завдання: долати безліч негативних наслідків авторитарного минулого, розбудовуючи демократію, і одночасно вирішувати складні соціально-економічні проблеми;

5) не сприяє зміцненню демократії і політична еліта, яка не спромоглася встановити між собою консенсус навіть заради визнання спільної та рівної зацікавленості в забезпеченні демократичних інститутів і виробленні спільної програми демократичних реформ;

б) відсутність всенародного обговорення комплексних проектів демократичних перетворень, нерозвиненість форм контролю за владою та посадовими особами відводить населенню роль пасивного спостерігача кулуарних зіткнень та соціально-економічних експериментів у суспільстві, посилюючи цим масове соціальне відчуження;

7) демократія формується протягом тривалого часу і брак в українському суспільстві реальних позитивних змін породжує масове соціальне нетерпіння, фрустрації.

Тому, подібні соціальні настрої посилюють недемократичні тенденції у суспільстві і мають бути подолані задля виходу суспільства із кризи, оскільки "тільки в демократичній державі, - найвищими цінностями є людська гідність, свобода, рівність і солідарність"

Список використаних джерел

1. Ильин В. Политология. - М.: Книжный дом "Университет", 1999. - 250 с.
2. Медведчук В. Новый вимір демократії. - К., 2001. - 144 с.
3. Шмиттер Ф. Дилеммы и угрозы демократии// Пределы власти. - 1994. - №1. - С.187-198.
4. Прокопчук І. Поняття і типологія демократії // Людина і політика. - 2003. - №3. - С.97-105.
5. Політологія посткомунізму: Політичний аналіз посткомуністичних суспільств / Полохало В. (керівник авт.кол.) - К.: Політична думка, 1995. - 368 с.